

ที่ สร. ๐๒๐๓/ว. ๔๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๑ มีนาคม ๒๕๒๐

เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาลกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๒๓/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบดังกล่าวข้างต้น

ตามที่ได้แจ้งระเบียบการบัญชีและการเงินของรัฐบาลกิจ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไปตามมติคณะรัฐมนตรี นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐบาลกิจ พ.ศ. ...

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ลงมติให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำร่างระเบียบในเรื่องนี้เสนอทำเนียบนายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามแล้ว ทั้งสำเนาที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง/สูง

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม.

โทร. ๒๔๑๐๐๐๗

ระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ

พ.ศ. ๒๕๒๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจใหม่ คณะรัฐมนตรีจึงลงมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๐๔ บรรดาข้อบังคับหรือระเบียบอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้ “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามนัยแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

หมวดการบัญชี

ข้อ ๔ ให้รัฐวิสาหกิจให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อใช้บันทึกรายการการเงิน อันจะแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจที่เป็นอยู่ตามจริงและจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดี

ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจมีบัญชีตามงบประมาณ เพื่อแสดงผลการดำเนินงานในวงกบัญชีและทางบัญชี แต่ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็น และด้วยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รัฐวิสาหกิจจะมีบัญชีตามบัญชีปฏิบัติหรือตามระยะเวลาอันใดก็ได้

ข้อ ๖ การทำบัญชีแสดงผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๗ ให้รัฐวิสาหกิจคำนวณค่าเสื่อมราคาในวงกการบัญชีให้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดที่จะเป็นได้

การคำนวณค่าเสื่อมราคา ให้เริ่มคำนวณตั้งแต่เดือนที่ได้รับ หรือเดือนที่ติดตั้งทรัพย์สิน หรือเดือนที่ทรัพย์สินนั้นเริ่มใช้งาน

ข้อ ๘ การกำหนดหรือการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเสื่อมราคาก็ดี หรือนโยบายหรือวิธีการในการคำนวณค่าเสื่อมราคาก็ดี จะต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๙ การที่ราคาพัสดุ วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิตและสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ โดยปกติให้ใช้ราคาทุนหรือราคาตลาด แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การคำนวณต้นทุนการผลิต และการที่ราคาของคงเหลือคงค้างค้างขึ้น ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๑๐ ลูกหนี้ที่มีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจรายใด ถ้าไม่เป็นที่แน่นอนว่าจะเรียกชำระได้หรือค้างชำระเกินกว่า ๒ ปีขึ้นไป นับจากวันที่หนึ่งถึงกำหนดชำระให้รัฐวิสาหกิจตั้งสำรองหนี้สูญเท่าจำนวนลูกหนี้หนี้

รายการตั้งสำรองหนี้สูญ ให้ถือเป็นรายจ่ายในงวดการบัญชีที่ตั้งสำรองหนี้สูญ

รายการลดสำรองหนี้สูญ ให้ถือเป็นรายได้ในงวดการบัญชีที่ลดสำรองหนี้สูญ

ข้อ ๑๑ ลูกหนี้รายใดที่รัฐวิสาหกิจไม่อาจเรียกร้องให้ชำระได้ทั้งหมด หรือบางส่วน ให้ตัดบัญชีออกเป็นหนี้สูญ เฉพาะส่วนที่ไม่อาจเรียกร้องให้ชำระได้นั้น

ข้อ ๑๒ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี โดยปกติให้ทำเฉพาะในกรณีต่อไปนี้

(๑) จ่ายโบนัสกรรมการ และโบนัสพนักงานระเบียบเกี่ยวกับโบนัสกรรมการและพนักงาน

(๒) จ่ายเงินปันผลหรือเงินรายได้นำส่งคลัง

(๓) เงินสำรองที่กำหนดไว้เป็นอัตราแน่นอนตามกฎหมาย

(๔) จ่ายภาษีเงินได้ของรัฐวิสาหกิจ

การจัดสรรกำไรสุทธิตาม (๑) และ (๒) ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน ส่วนกำไรสุทธิที่ได้จัดสรร ให้โอนไปเข้าบัญชีกำไรสะสม

การจัดสรรกำไรสะสม ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๑๓ รายการทรัพย์สินในงบดุล ให้แยกเป็นทรัพย์สินหมุนเวียนทรัพย์สินถาวรทรัพย์สินอื่น ๆ และทรัพย์สินไม่มีตัวตน

ทรัพย์สินที่ตราไว้เป็นหลักทรัพย์หนี้ ให้มีคำอธิบายประกอบไว้ในงบดุลโดยชัดเจน

ข้อ ๑๔ รายการหนี้สินในงบดุล ให้แยกเป็นหนี้สินหมุนเวียน หนี้สินระยะสั้น หนี้สินระยะยาว และหนี้สินอื่น ๆ

รายการเงินกองทุนในงบดุลนั้น ให้แยกเป็นทุน กำไรสะสม และสำรองที่ต้องขึ้นจากกำไรสะสม

ข้อ ๑๕ รายการเงินฝากธนาคารในงบดุล ให้แยกเป็นเงินฝากประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการฝากให้ชัดเจน

ข้อ ๑๖ ลูกหนี้ส่วนที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์อันเป็นมูลฐาน ให้แยกแสดงไว้ต่างหากจากลูกหนี้ชนิดอื่น

ข้อ ๑๗ ข้อความอื่นใดอันจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์งบดุลให้แสดงไว้โดยชัดเจน

ข้อ ๑๘ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุให้อยู่ในสภาพที่จะตรวจสอบได้ทุกขณะ

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องจ่ายเงินจ้างสมทบในการตรวจสอบบัญชี ให้กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณา กำหนดเงินสมทบค่าสอบบัญชีนั้น โดยประมาณเท่าที่จะต้องจ่ายจริง ซึ่งจะกำหนดเป็นเงินเหมาก็ได้

ข้อ ๒๐ ในการสอบบัญชีของรัฐวิสาหกิจ ถ้าปรากฏว่ามีข้อบกพร่องให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งข้อบกพร่องและวิธีการแก้ไขให้รัฐวิสาหกิจและประธานกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้นทราบ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นทันที

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจ ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ให้เสนอเรื่องให้กระทรวงการคลังวินิจฉัย คำวินิจฉัยของกระทรวงการคลังให้ถือเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๒๑ การปิดบัญชีของรัฐวิสาหกิจ หากปรากฏว่าไม่เสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบ

รัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ให้ปิดบัญชีให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๒๐ วัน นับจากวันสิ้นงวดการบัญชี

ให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรับรองงบดุลรัฐวิสาหกิจให้เสร็จภายใน ๔๕ วัน นับจากวันที่ได้รับร่างงบดุล

ให้รัฐวิสาหกิจเสนอรายงานการสอบบัญชีของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน พร้อมทั้งมาตรการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (ถ้ามี) ให้คณะกรรมการทราบหรือพิจารณาให้ความเห็นตามความจำเป็น ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อ ๒๒ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนการปฏิบัติงาน งบประมาณและแผนทางการเงิน ประจำปีงบประมาณบัญชีล่วงหน้า ๑ ปี สำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยส่งให้ถึงกระทรวงการคลังภายในเดือนแรกของปีบัญชีการเงิน และชี้แจงรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเป้าหมายและระยะเวลาการดำเนินงานตามเป้าหมายนั้น ตามที่กระทรวงการคลังต้องการ

ทุกระยะรอบเวลา ๓ เดือน นับจากเดือนที่เริ่มปีบัญชีการเงิน ให้รัฐวิสาหกิจรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและงบประมาณให้กระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วัน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลา ๓ เดือน ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจไม่สามารถจัดทำรายงานตามระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้ชี้แจงเหตุผลขอผ่อนผันต่อกระทรวงการคลัง

ให้คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจดูแลและติดตามให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามวรรกสอง และวรรกสาม

ข้อ ๒๓ การปฏิบัติงานนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ หรือในกรณีที่ไม่มีข้อกำหนดแจ้งไว้ในหมวดนี้ กระทรวงการคลังจะผ่อนผัน หรือกำหนดวิธีการ หรือวางหลักเกณฑ์ หรือออกคำสั่งชี้แจงหรือคำวินิจฉัยให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามก็ได้ตามความจำเป็น

หมวดการเงิน

ข้อ ๒๔ การฝากเงินกับธนาคาร ให้ฝากไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจเท่านั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

การฝากเงินกับธนาคาร ให้เลือกฝากในประเภทบัญชีที่จะให้ผลตอบแทนแก่รัฐวิสาหกิจมากที่สุด

ข้อ ๒๕ การจ่ายเงินยืมทรงของรัฐบาลกิจให้แก่หน่วยงานหรือบุคคลอื่น ให้จ่ายให้เฉพาะเพื่อกิจการภายในวัตถุประสงค์ของรัฐบาลกิจเท่านั้น ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังเป็นพิเศษ

การจ่ายเงินยืมทรงของให้แก่พนักงานเพื่อกิจการของรัฐบาลกิจ หรือเพื่อสวัสดิการของพนักงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการของรัฐบาลกิจนั้นกำหนดขึ้น ระเบียบนั้นเมื่อได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลังแล้ว จึงเป็นอันใช้ได้

ระเบียบการจ่ายเงินยืมทรงของตามความในวรรค ๒ ให้กำหนดวิธีการเกี่ยวกับการส่งใบสำคัญและการนำเงินทศลงส่งคืนไว้ด้วย

ข้อ ๒๖ การชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ยสำหรับหนี้สินระยะยาวของรัฐบาลกิจ จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาหรือข้อตกลง ในกรณีที่รัฐบาลกิจไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้แจ้งกระทรวงการคลังทราบด้วย

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนดให้รัฐบาลกิจนำเงินกำไรหรือเงินอื่นใดส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ให้รัฐบาลกิจนั้นเลิกปฏิบัติโดยเคร่งครัด ถ้าการเงินของรัฐบาลกิจอำนวย กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณจะให้รัฐบาลกิจ ส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดินมากกว่าประมาณการก็ได้

การนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามความในวรรคแรก ตามปกติให้นำส่งเป็นงวด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนด

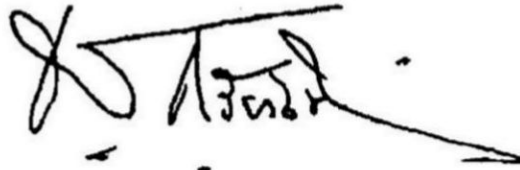
ในกรณีที่รัฐบาลกิจไม่อาจนำเงินส่งคลังเป็นงวด ๆ ตามจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังหรือสำนักงานงบประมาณกำหนด ให้ชะงักความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๒๘ ให้รัฐบาลกิจทุกแห่งดำเนินการโดยให้มีผู้แทนกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นข้าราชการประจำ ร่วมเป็นกรรมการอยู่ในคณะกรรมการ

ข้อ ๒๙ ให้กระทรวง ทบวง กรม ควบคุมดูแลให้รัฐบาลกิจที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ทุกประการ โดยใช้อำนาจในฐานะผู้ควบคุมกำกับรัฐบาลกิจ ตามกฎหมายหรือในฐานะผู้ถือหุ้น ซึ่งจะร่วมกับกระทรวง ทบวง กรม อื่น ที่เป็นผู้ถือหุ้นในรัฐบาลกิจเดียวกันด้วยก็ได้

ให้กรรมการผู้แทนกระทรวงการคลังมีหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติตามความในวรรคก่อนต่อกระทรวงการคลัง

ข้อ ๓๐ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง ให้รัฐวิสาหกิจส่งรายงานนั้น ต่อกระทรวงการคลังเป็นประจำ
ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

(นายธานินทร์ กรัยวิเชียร)

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ

ระเบียบการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๐๔ ถูกยกเลิกโดยระเบียบว่า
ด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐